

Mgr Stefan Sękowski

Właścicielska renta polityczna. Studium teoretyczno-empiryczne – streszczenie

Celem naukowym niniejszej rozprawy doktorskiej jest nowatorska w literaturze ekonomicznej konceptualizacja i wszechstronna analiza właścicielskiej renty politycznej, czyli takiej, w której decyzje państwa (jego organów i podmiotów zależnych od państwa) będące źródłem renty, mają charakter właścicielski, związane są z istnieniem przedsiębiorstw państwowych. Cel ten zrealizowany został poprzez dokonanie wieloaspektowego zbadania tego zjawiska – teoretycznego, historyczno-gospodarczego oraz empirycznego. Szczególnym punktem odniesienia dla prowadzonych badań jest gospodarka polska w latach 2007-2021.

Praca składa się z sześciu rozdziałów. W pierwszym rozdziale wyodrębniam, definiuję i charakteryzuję zjawisko właścicielskiej renty politycznej w aspekcie teoretycznym. Przedstawiam autorski podział renty politycznej według pięciu kryteriów. W pierwszym Wskazuję i omawiam także paradygmaty ekonomiczne, w ramach których badana jest przede wszystkim właścicielska renta polityczna, przede wszystkim teorię wyboru publicznego i szczególnie program badawczy w jej ramach, jakim jest ekonomiczna teoria demokracji Anthony'ego Downsa. Z perspektywy ekonomii instytucjonalnej kreślę procesy, jakie prowadzą do kreacji renty politycznej. Ukazuję i analizuję także instytucjonalne czynniki, które ułatwiają kreację renty politycznej.

W rozdziale drugim prezentuję oryginalną analizę tworzenia renty politycznej i pogoni za nią w szerokim ujęciu historycznym, poczynając od okresu Starożytności, aż do początku XXI wieku. W rozdziale trzecim przedstawiam pojęcie przedsiębiorstwa państwowego, analizuję jego różne rodzaje i odmiany. Kontynuuję także wątek historyczny, ukazując dzieje właścicielskiej renty politycznej w Polsce po 1989 roku. Pokazuję także czynniki, głównie instytucjonalne, sprzyjające kreowaniu i dystrybucji właścicielskiej renty politycznej w Polsce.

Rozdział czwarty, o charakterze metodycznym, zawiera prezentację pytań badawczych, założeń metodycznych i opis przeprowadzonych przez mnie badań empirycznych. Polegały one na przeprowadzeniu ustrukturyzowanych, pogłębionych wywiadów kwestionariuszowych z 20 prezesami, członkami zarządów oraz rad nadzorczych (w tym z ich przewodniczącymi) przedsiębiorstw państwowych, obecnych w tych spółkach w latach 2007-2021. Rozdział piąty obejmuje prezentację wyników badań empirycznych.

W rozdziale szóstym, o charakterze podsumowania, przedstawiam wnioski z przeprowadzonych badań, zarówno teoretycznych, jak i empirycznych. Wskazuję, że oznaczają one zrealizowanie celu naukowego pracy oraz prowadzą do rozwiązania sformułowanego we Wprowadzeniu problemu badawczego rozprawy. Przedstawiam także środki zaradcze, których zastosowanie powinno doprowadzić do minimalizacji kreacji tego rodzaju renty w Polsce.

Stefan Sękowski